

09.05.2014

## Bakterie wytwarzające ESBL, informacja dla pacjentów

Ulotka informacyjna Wojewódzkiego Lekarza Ochrony Epidemiologicznej dotycząca ochrony przed zakażeniem chorobą zakaźną.

### Co to jest ESBL?

ESBL oznacza „extended spectrum betalactamases”. Są to substancje (enzymy), które mogą być wytwarzane przez bakterie jelitowe. Substancje te doprowadzają do rozpadu popularnych antybiotyków, np. penicylin. Tym samym bakterie wytwarzające ESBL stają się odporne (uzyskują oporność) na te antybiotyki. Można je jednak leczyć za pomocą innych rodzajów antybiotyków, **gdyby** spowodowały infekcję. **Wszyscy posiadamy bakterie jelitowe** – tak zwaną naturalną florę bakteryjną. Jest ona niezbędna do rozkładu pożywienia oraz stanowi istotny czynnik ochrony immunologicznej. Bakterie wytwarzające ESBL to bakterie jelitowe, które mogą wchodzić w skład flory jelitowej przez krótszy lub dłuższy czas.

### Czy ESBL wiąże się z zagrożeniem?

Największym zagrożeniem związanym z bakteriami antybiotykoopornymi jest, że w przypadku infekcji możemy otrzymać nieskuteczny antybiotyk. U większości z nas w jelitach występują bakterie wytwarzające ESBL, co nie powoduje zachorowania; jest to tak zwane **nosicielstwo**. Nosicielstwo nie jest chorobą i nie podlega leczeniu. Bakterie wytwarzające ESBL nie wywołują chorób częściej niż inne bakterie. Jeśli bakterie wytwarzające ESBL wywołają **chorobę**, najczęściej jest to zwykła infekcja dróg moczowych; mogą to być jednak również i inne rodzaje infekcji. Różnica polega na tym, że w przypadku zakażenia bakteriami wytwarzającymi ESBL leczenie musi odbywać się z wykorzystaniem innego rodzaju antybiotyków. Czasem oznacza to konieczność hospitalizacji, a nie zwykle przyjmowanie tabletek w warunkach domowych.

### W jaki sposób ESBL się rozprzestrzeniają?

Aby stać się nosicielem bakterii wytwarzających ESBL, muszą one dostać się do organizmu przez usta. Zarazić można się przez produkty żywnościowe i wodę zanieczyszczone przez bakterie jelitowe; ma to miejsce najczęściej podczas podróży za granicę. Bakterie te rozprzestrzeniają się również przez ręce po wizycie w toalecie. W placówkach opieki zdrowotnej bakterie wytwarzające ESBL mogą również rozprzestrzeniać się między pacjentami przez rany i cewniki, głównie przez ręce.

### Czy można pozbyć się ESBL?

Bakterie wytwarzające ESBL stają się częścią naszej normalnej flory jelitowej, dlatego też można być ich nosicielem przez długi czas (miesiące lub lata). Trudno jest stwierdzić, przez jak długi czas dana osoba będzie nosicielem bakterii; większość nosicieli prawdopodobnie się ich jednak po pewnym czasie pozbędzie. Najczęściej niepotrzebne jest kontrolne badanie kału.

### O czym należy pamiętać?

- Jak zawsze ważna jest higiena rąk. Po każdej wizycie w toalecie oraz przed rozpoczęciem przyrządzania oraz spożywania posiłków należy myć ręce wodą i mydłem. Lepszym rozwiązaniem jest w każdym przypadku mydło w płynie.
- Nie musisz informować osób w swoim otoczeniu o tym, że jesteś nosicielem bakterii wytwarzających ESBL.
- Możesz żyć i kontaktować się z innymi tak jak zwykle. Możesz również prowadzić normalne życie seksualne.

09.05.2014

- Jeśli posiadasz rany, masz założony cewnik urologiczny lub wytworzoną stomię, mycie rąk po wymianie cewnika/zmianie opatrunku jest szczególnie ważne. Poza tym powinieneś korzystać z prysznicza zamiast kąpieli w wannie/basenie.
- Jeśli występuje u Ciebie biegunka lub niekontrolowany wyciek kału, również powinieneś brać prysznic zamiast kąpieli w wannie/basenie.
- W przypadku konieczności leczenia za pomocą antybiotyków bardzo istotne jest, abyś otrzymał odpowiedni rodzaj antybiotyków oraz aby wykonany został posiew w kierunku bakterii. Dlatego dla własnego dobra powinieneś poinformować swojego lekarza/dentystę o tym, że jesteś nosicielem lub że wcześniej byłeś zakażony.
- W przypadku hospitalizacji, planowanej operacji lub przebywania w placówce zbiorowej opieki powinieneś poinformować lekarza, że jesteś lub byłeś nosicielem bakterii wytwarzających ESBL. W placówkach opieki zdrowotnej i placówkach zbiorowej opieki ściśle przestrzeganie procedur higieny i sprzątnania jest szczególnie ważne, by zapobiec zakażeniu bakteriami innych osób.